

Maatregel 2: Aanleg en herstel akker-, grasland- en/of struweelranden en vogel- en/of wintervoedselakkers

Fryslân kende eeuwenlang een divers akkergebied. Op de Fryske klei- en zandgronden werd jaarlijks een gevarieerd palet aan akkergewassen verbouwd, die zowel in de zomer als winter voedsel boden voor diverse broedvogels, insecten en kleine zoogdieren. Naast het vergroten van de biodiversiteit, wordt het cultuurlandschap door de aanleg van deze elementen gevarieerder.

De bloem- en kruidenranden van minimaal 6 meter breed bevorderen de biodiversiteit, een gezond bodemleven en zorgen voor een vermindering van input van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen.

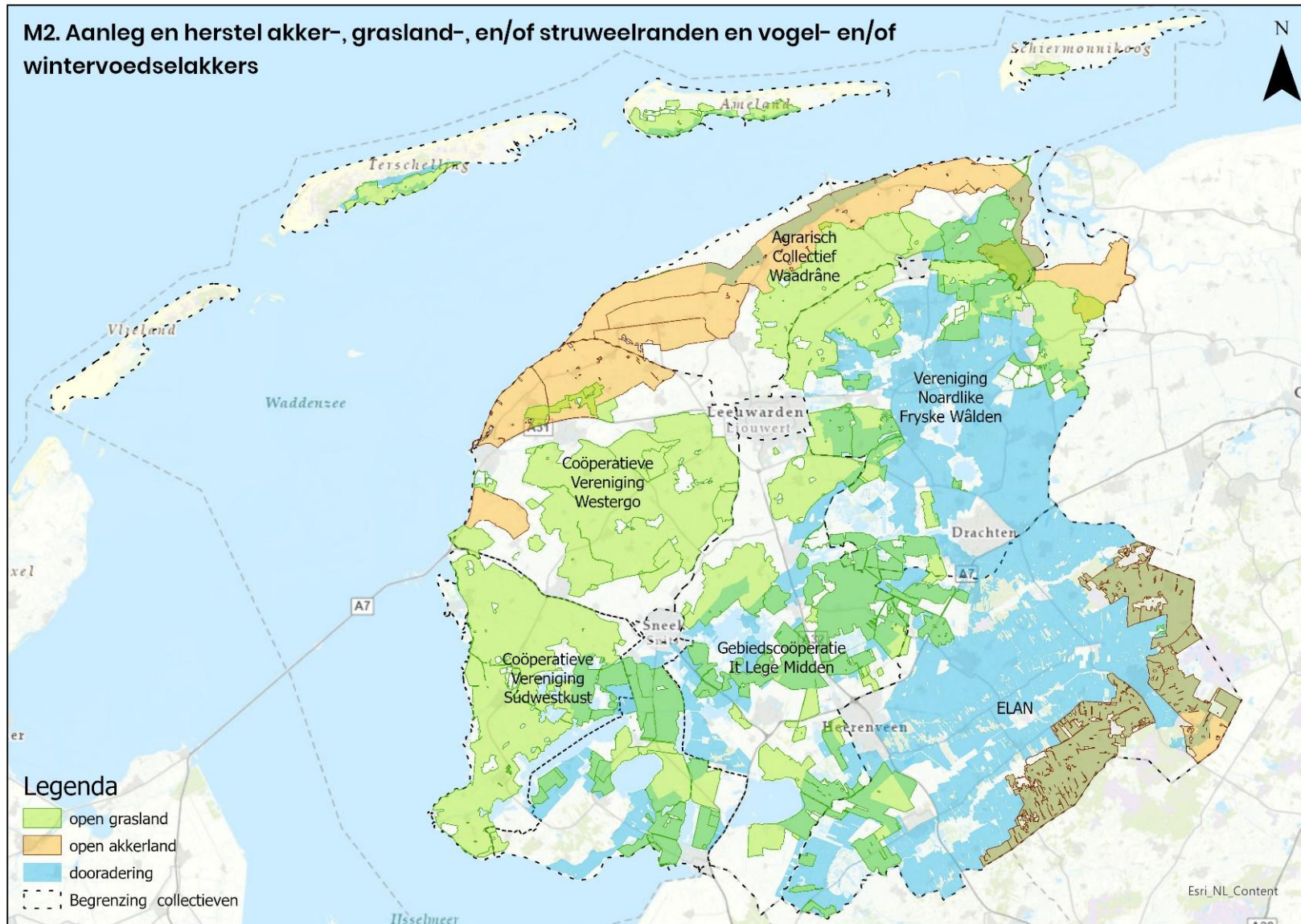
Geografisch criterium	Definitie
Het geografisch criterium bevat de leefgebieden open grasland, open akker en dooradering. Daarnaast zijn aanvullende criteria gesteld m.b.t. de inrichtingsmaatregel, waarbij de maatregel plaatsvindt binnen een (spuit)vrij perceel waarin geen gewasbeschermingsmiddelen (glyfosaat, herbiciden, insecticiden, fungiciden en/of biociden) worden toegepast gedurende de instandhoudingsperiode. De verplichte spuitvrije bufferzone bedraagt minimaal 50 meter.	Deze inrichtingsmaatregel betreft de fysieke inrichting van onder andere: het ploegen, herprofilieren of spitten, frezen, inzaaien en rollen van een akker- gras en/of struweelrand en vogelakker en wintervoedselakker. De randen dienen minimaal 6 meter breed te zijn. Onder de subsidiabele activiteit valt ook het inzaaien van een meerjarig kruidenrijkmengsel en een doorzaai of een verplaatsing binnen de projectperiode. De inrichtingsmaatregel wordt bij voorkeur uitgevoerd in combinatie met struweelranden.

Overige criteria

1. Verplicht een (spuit)vrije bufferzone van minimaal 50 meter waarin geen gewasbeschermingsmiddelen (glyfosaat, herbiciden, insecticiden, fungiciden en/of biociden) worden toegepast gedurende de instandhoudingsperiode (dit geldt ook indien naastgelegen perceel van een andere eigenaar en/of beheerder is). Daarnaast wordt in deze spuitvrije zone geen zaai- en plantmateriaal toegepast dat is behandeld met een gewasbeschermingsmiddel.
2. Een beschrijving waaruit blijkt dat het binnen een activiteit te gebruiken zaai- en of plantmateriaal inheems, is en passend bij de betreffende bodemsoort. Indien er voor het gebied een bestaand beheer- of inrichtingsplan en/of een historisch ontwerp aanwezig is dient te worden beschreven dat het hierop aansluit;
 - *Het zaai- en of plantmateriaal dat wordt toegepast wordt afgestemd op de locatie, het landschapstype en -element, bodemsoort. Voor landschappelijke structuren wordt inheems en streekeigen beplanting of mengsels aangehouden.*

NPI L

Inkoop	: LBF organiseert de inkoop
Uitvoering	: Deelnemer (hiervoor ontvangt een deelnemer een vaste vergoeding)
Instandhoudingsperiode	: Akkerranden, vogelakker, wintervoedselakker – 3 jaar Struweelrand – 10 jaar
Randvoorwaarden	: Min 6 m1 brede randen Op agrarische grond (als landbouwgrond geregistreerde percelen bij RVO). De inrichtingsmaatregel wordt bij voorkeur uitgevoerd in combinatie met struweelranden. - Streekkeigen soorten - Meerjarig mengsel Voor de verschillende onderdelen (akker-, graslandrand en/of vogel- / wintervoedselakker en de struweelranden), wordt een soortensamenstelling in samenwerking met specialisten opgesteld. De soortensamenstelling wordt afgestemd op de streek (streekkeigen en inheems) en bodemsoort. Er wordt een meerjarig mengsel aan de deelnemers uitgeleverd. Doorzaaien/ verplaatsen Vanuit het project is het doorzaaien of een verplaatsing binnen de projectperiode mogelijk. T.b.v. het doorzaaien of verplaatsen wordt een nieuwe declaratiebon met de deelnemers opgemaakt. De benodigde hoeveelheden mengsel worden door de penvoerder ingekocht en aan de deelnemers uitgeleverd. De deelnemer draagt zelf zorg voor de verplaatsing of het doorzaaien. De kosten worden vanuit het project vergoed.
Output	: - Akkerranden / vogelakkers: ca. 2 ha - Kruidenrijke grasranden: ca. 1 ha
Budget	:
Werving en controle uitvoering	: Collectieven/ LBF/ BoerenNatuur
Controle uitvoering	: Collectieven

Maatregel 3: Herstel van bestaande en verdwenen (elzen) singels, lanen, houtwallen, (voeder) heggen, hagen, bosjes en solitaire bomen

Het Friese zandlandschap wordt gekenmerkt door de vele (elzen)singels, houtwallen, heggen/hagen, bosjes en poelen. In de loop der tijd zijn verscheidene van deze elementen verdwenen. Friesland kent van oorsprong een rijke variatie aan landschapstypen, maar de verscheidenheid tussen de typen verdwijnt. Door deze elementen te herstellen of nieuw aan te leggen, worden structuren verstrekt. Deze maatregel dient tevens meerdere landelijke en provinciale doelstellingen, zoals de bomen- en bossenstrategie.

Geografisch criterium	Definitie
Het geografisch criterium is opgebouwd uit de landschapstypen woudenlandschap, heideontginning, hoogveenontginning, binnenduinrand, stuwwallandschap en Fries essenlandschap. Daarnaast het landschapstype kwelderwal, gelegen in de gemeente Waadhoeke en Noardeast Fryslân, indien met kaarten, van vóór 1950, wordt aangetoond dat er op betreffende percelen elzensingels aanwezig kan zijn, of zijn verdwenen. Dit moet in de aanvraag duidelijk worden onderbouwd.	Herstel betreft de fysieke inrichting van onder andere: de aanplant van bomen en struiken, het ploegen, herprofiëren of spitten, frezen, inzaaien en rollen.

Overige criteria

1. Een beschrijving waaruit blijkt dat het binnen een activiteit te gebruiken zaai- en of plantmateriaal inheems, is en passend bij de betreffende bodemsoort. Indien er voor het gebied een bestaand beheer- of inrichtingsplan en/of een historisch ontwerp aanwezig is dient te worden beschreven dat het hierop aansluit.
 - *Het zaai- en of plantmateriaal dat wordt toegepast wordt afgestemd op de locatie, het landschapstype en -element, bodemsoort. Voor landschappelijke structuren wordt inheems en streekeigen beplanting of mengsels aangehouden. Voor de beplanting wordt, indien beschikbaar, zoveel mogelijk autochtoon plantmateriaal ingekocht.*
2. Er wordt gebruik gemaakt van de cultuurhistorische kaarten of kadastrale kaarten van voor 1950 waaruit blijkt dat het herstel overeenkomstig deze kaarten is, voor activiteiten binnen aanvragen die vallen onder Bijlage 1, categorie 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14 en 15:
 - Het herstel mag afwijken van deze kaarten wanneer wordt onderbouwd dat dit landschapshistorisch gezien ook tot een passende situatie leidt.
 - i. *Ter onderbouwing van de activiteiten worden eerst bekeken of het betreffende perceel voldoet aan de gestelde geografische criteria (landschapstypenkaart, natuurbeheerplan, etc.). Daarnaast worden oude kaarten gebruikt voor de onderbouwing van de voorgenomen activiteiten. Daarbij kan o.a. gedacht worden aan: topotijdreis, Schotanus (Friesland op kaart), Minuutplannen, Beeldenbank Tresoar, HISGIS, Dotkadata, RCE, etc.*

NPI L

Inkoop	:	LBF organiseert de inkoop
Uitvoering	:	Aannemer (hiervoor ontvangt de deelnemer GEEN vergoeding)
Instandhoudingsperiode	:	10 jaar
Randvoorwaarden	:	- Op agrarische grond (als landbouwgrond geregistreerde percelen bij RVO). - Nieuwe aanleg krijgt prioriteit boven herstellen van elementen. - Elzensingels en (voeder)heggen krijgen voorrang op bijvoorbeeld bosjes. - Op percelen waar vee wordt geweid, worden aanvullende maatregelen als het aanbrengen van rasters getroffen ter bescherming van het element tegen betreding en vraat.
Output	:	- Lijnelementen: ca. 9 km¹ - Vlakken (bosjes/ brede singels): ca. 1 ha - Solitaire bomen: ca.20 st
Budget	:	
Werving en controle uitvoering	:	Collectieven/ LBF/ BoerenNatuur
Controle uitvoering	:	LBF

